

LEPOZNANSKI LIST.

Arov in Zman.

(Konec.)

„Pa se jej ne bo sum no zdelo, grad pustiti?“

„Ne! marveč bo to rada storila, ker nas s tem odgnati meni. Drugi dan nas bo mislila od zad napasti, kakor da bi bila kamneška vojska. Ne bo tedaj dvomila, da bomo mi to misleči od Homca naglo odrinuli. Toliko rajši, bo iz terdnjave šla, ker bo Zman u njej vender še dve sto mož za brambo pustil.“

„To nam zamore zares nevarno biti.“

„Nikakor! te stotini obstojete iz hromih, kruljevih in strahljivih ljudi, ki so brez poguma in moči. Zraven jim bo Zman še omotice u vino namesal, da našega prihoda ne čujejo. Sicer nam je že tudi ponarejene ključe od grajskih vrat poslal, s katerimi bi si jih odperli, če bi prav tisti stotini nas ovirati hotle.“

Arov je dovolj zvedil, pa ne more si nar manjšega pomočka spomniti, da bi iz takšne nevarnosti svoje brate potegnul. Počasi se on vzdigne in krog šotora korake zaoberne. Silno pa se prestraši, ko po uni plati iz line stana obraz sloneti vidi. Preden se še umakne, ga tudi oseba pri oknicu vgléda, in prestrašena pri tej priči glasno „Ali!“ zavpije. On skoči in beži in se ne spomni, da bi se mu ne bilo po turško oblečenemu bati potreba. Ker sliši blizo sebe straže govoriti, se zopet oberne in še enkrat tik memo osebe pri lini gre. Ta se zopet nanj ozre pa ko mu u obraz, ki ga je iz oblakov pridša luna posijala, pogleda, hipoma ostermi in plašno „Arov!“ izdihne. Pa on se ne zmeni za zdih Ilke, ki jo je zdaj spoznal, marveč ga glas Alita, ki je skrivni le njemu znani pogovor s Kabdalom končal in v hčerkino izbo stopil, tako ostraši, da brez prenehanja skoz tabor bega in popred ne jenja, dokler gosto germovje ob bregu Bistrice doseže. Tu se skrije in skoz dan zastran rešitve gradu pomišlja. Solnce zajde, mrak napoči, pa tudi naklep Arova je storjen.

Ko ura devet odbije, se začne po turškem ležišču marno gibanje. Vse prijemajo za orožje in proti višavi hiti. Vsak vé, kaj to pomeni, ker je Kabdal armadi namenil, in popred vsem nerazumljivo obnašanje Zmana razodel in jej povedal, da je že ob osmeh posadka Homca zapustila. Neizrečeno veselje tedaj vse navdaja, ker ima težavna oblega tak lohak in nagel konec doseči. Turkom se tudi Arov pridruži in z njimi vred čez vodo po griču stopa. V gradu je vse tiho — nič tistiga marnega gibanja kot druge dni. Vrata se s ponarejenimi ključi odpro, terdnjava se prepade, orožnica posede, hroma in omotična truma brambovcov skor brez vpóra poseka. Vse se

tako naglo doverši, da je grad, preden seura deset zaklenka, pridobljen in v turških pesteh.

Po zmagi se veselje Turkov z neskončnim piskom in vriskanjem razodeva. Vojskovodja jim pa veliko obednico napravi. Kar je le dobrega in zlahtnega v taboru dobiti, pride na mizo; radostnega serca si prostaki in častniki eden drugemu napivajo; dobrovoljnosti ni konca ne kraja. Kmalu začno razne pijače svojo moč kazati; vinjena polega ena truma nevercov za drugo. In ravno te reči je nar bolj željno Arov pričakoval. Popred se je z drugimi vred v spodnji izbi radoval; ko pa splošno omamljenje zazre, pivnico zapusti in gre postopnicah v nadstropje, kjer se je Kabdal z mnogimi drugimi pri kupici veselil. Tudi tam so že glave zmedene in noge slabe, tako da pivci večidel na tla pocepajo. Varo stopa v sobo Slovenec, pa ko Kabdala zagleda, se mu roka skor sama od sebe skerči in po handžaru seže. Še enkrat, dvakrat okolj sebe pogleda potem stopi serčno bližej, pomeri, mahne in — njegovo orožje tiči v sercu turškega vojskovodja. Naglo hiti zdaj iz izbe, plane po stopnjicah dolj — in žark bakle obsveti njegovo s kervjo poskropjeno obleko. On se hoče vogniti in pri nasprotnih vratih grad zapustiti da bi delo popolnoma doveršil. Zastonj Ali, ki je edini svojo trumo zadrževal, da ni tak nezmerno obedovala, je z njo grad pregledoval. Hlapec je naprej svetilnico nesel in ta zapazi Arova in še mokre kervave madeže na njem. To obudi sum. Slovenec, ki se zastonj izgovarja in možko derži, je prijet, od Alita spoznan in povezan. Kaj kervavi madeži pomenijo se v kratkem pokaže. Obup in smerten trepet prepade trezno trumo, svojega imenitnega vodja vsmertnega najdi; le ta misel jo nekoliko tolaži, da je morivec v pesteh. „Kri za kri! vpijojo vsi. — Ali stori sodbo, da ima po prvem petju petelina glava kristjanu pasti. Gotovo bi ga bil k bolj počasni in hujski kazni obsodil, ako bi mu ne bila s smertjo Kabdala ena tiha želja dopolnjena. Mislil je namreč ga namestiti in vojskovodja turške armade postati.“

Arov je bil, ker se ni nikomur poljubilo, grajske ječe poiskati, v klet odpeljan, ki je bila pa brez vrat. Skoz okno je nekoliko luna sijala, toraj se ni Turkom, ki so ga stražili, posebna luč potreba zdela. Stražnikov je bilo šest, ki so se pa čez pol ure z drugimi šestimi verstili. Ti čuvaji so pri durih kleti sem ter tje hodili in se le od strane na nesrečnega jetnika ozirali. Arov je vedil, kaj ga čaka in je bil na smert pripravljen. Stokrat ga je že v serditih bitvah srečala, toraj se mu ne zdi grozo-

*) Dobro vem, da Turki vina ne pijejo, pa deržal sim se narodnega pripovedovanja. Pis.

vitna. Ura udari polnoči, luna pojemlje, straže se verstiti pridejo. Memo njih pa stopa v ječo ženska oseba — turška deklica Ilka. Ker se čuvaji še zanjo ne zmenijo, gre brez napote k Arovu, se vkloni pred njim in pravi tiho, da jo le on čuje: „Meniva obleko, reši se! naglo, dokler se še straže pogovarjajo in čas ne preteče.“ — Velikodušnost deklice bi bila vsakega prevzeti morala, toliko bolj je tedaj Arova, ki je že nad življenjem obupal. „Angelj iz nebes!“ V dveh urah pridem te rešit. Kraljevo plačilo in večna hvaležnost ti potem ne odide.“ Obleka je naglo premenjena. Arov da Ilki haljo, ona njemu žensko ogrinjalo in potem se ločita. Slovenec ga brez suma memo straž iz ječe, iz grada, po griču na prosto plan.

Komaj je na uni breg vode dospel, vidi človeka proti mostu hiteti, ki ga zdajci za izdajavniga Zmana spozna. „Stoj!“ mu kriči nasproti, „brez gostinčarja si računil, tvoja zadnja ura je prišla.“ Pri tem pade serdito na Zmana, ga oklene in mu hanžar vzame. Pa zastonj si prizadeva, mu tudi sabljo izsneti. Strašen boj se med junakom prične. Ta skuša s hanžarom, uni s sabljo svojega nasprotnika poventati. Oba sta enako urna, enako umetna; eden se drugemu vmika, tako da že ura dve bije, brez izločenja za tega al unega. Pa klenk ure Arova na nevarnost opomni, v kateri je njegova turška rešenica. Nezadržljivo buti zdaj v Zmana, mu izmakne sabljo in mu z njo na en mah glavo odbije. Ko jo za lase prime, dirja z njo brez preneha, dokler prekanjene posadke ne dobó. V kratkem jej predajo in nevarnost Zmana razloži, potem pa jo pelje jaderno proti Homcu v popolno vničbo turških druhal. Ze je voda za herbtom, grič nastopljen, vrata pred nosom — zdaj zapoje petelin, da se strašno razlega. Smerten pot stopi Arovu po čelu, on ostermi: — zdih in krik „Arov!“ se iz kleti, v ktere je bil on popred, žalostno oglasi. „Naprej“ zagromi on svoji trumi, „morebiti, da jo rešimo.“ — Prepozno! Koj ko je petelin zapel, je bila Ilka v ječi vmorjena. Slovenci so jo le maševati mogli. Turška vojska je od prvega do zadnjega pobita. Le Alitu da Arov prostost, da bi očetu povernul, ker hčerki ne more in ga v domovino spusti. Pa on se brani iti, temuč ostane pri kristjanih, se zopet preoberne in je pobožen muh postal. Homski grad se je scasoma razsul in hud potres je clo višavo na dvoje razdelil. Na enem teh gričev stoji zdaj božja pot Marije, ki jo mnogo ljudi iz vsih slovenskih krajev obiskuje.

Pod cerkevjo, pravi pripovedka, je pa prostorna izba, v kateri zakleta Ilka sedi in odrešenja pričakuje.

Odgovorni vrednik: Dragotin Melcer. — Založnik in tiskar Jožef Blaznik.

Vradni list št. 88.

Št. 5925.

Oznanilo.

(230.) c 2

Po sklepu občinskega svetovavstva od 27. novembra t. l. se imajo v mestu in ljubljanskih predmestjih vsi rokodelski učenci, ki so dolžni solo obiskati ne glede na starost, kakor tudi vsi fanti in deklič, katerih dolžnost je v nedeljsko šolo hoditi, popisati.

Na podlagi te odločbe se bo vsacemu hišnemu posestniku pola poslala z naročilom, zase, potem za vsako stranko rubrike spolniti, tako spoljeno polo pa o dveh dneh zadevajočemu okrajnemu predstojniku nazaj poslati.

Gospodom hišnim posestnikom se posebno priporoči, tej naredbi natanjko vbogati, in ob enem se jim naznani, da se bo mojster, ako kakega učenca zamolči, po postavi kaznoval, in da je od zdaj naprej vsak mojster odgovoren, vsako premembo ali odinjanje brez mude mestnemu poglavarstvu naznani.

Ljubljansko mestno poglavarstvo
7. decembra 1851.

Dr. Burger, s. r.
župan.

Št. 5925.

Oznanilo.

(231.) c 2

Občinsko svetovavstvo je v seji 27. novembra sklenulo:

1. Da se vsi rokodelski učenci, ki so dolžni šolo obiskati, popišejo brez razločka starosti, in da ima vsaka fara take vpisne bukve imeti.
2. Da se bo zamolčanje kacega učenca od mojstra po postavi kaznovalo, in da je ravno tako vsak mojster odgovoren vsako premembo in novo odinjanje brez mude mestnemu poglavarstvu naznani.
3. Da se vpisovanje rokodelskih učencov učenikom nedeljske šole, kakor tudi katehetom fare z naročilom prepusti, ako kak učenec iz šole ostane, vsakbart mestnemu poglavarstvu naznani, da bo mojstra poklicalo in potrebno storilo.
4. Da se za učenca le tisti sme odinjati, ki s spričali poterdi, da je dva trivalna šolska reda doveršil in se brati, pisati in računati naučil. Le pri zlo teških obertnijah, pri katerih je pesebne telesne moči potreba, se zamorejo v posebnih primerlejih, ker zdaj še niso skoz in skoz farne šole vpeljane, še skoz 6 let, tezej do konca leta 1857 učenci brez spričal jemati. Po preteku te dobe se pa tudi pri teh obertnijah ne sme noben za učenca odinjati brez imenovanih šolskih spričal.
5. Da imata, da se potrebni red v soli obderži, vsako nedeljo ali zapovedani praz-

nik po redu od mestnega poglavarstva vstanovljenem, dva mojstra v soli pričujoča biti.

Ljubljansko mestno svetovavstvo 7. decembra 1851.

Dr. Burger, s. r.
župan.

Št. 3994.

Oznanilo.

(223.) 1

Podpisano c. k. poštno vodstvo za prav spozna dobo za vložitvo ponudb glede pogodbinega prevzetja potrebnih sedlarskih, kovaskih, kolarskih, klamfarskih in steklarskih del za popravo poštinih vozov, ki je bila od takajšne vradnije po oznanilu od 20. novembra t. l. št. 3616 pod stavkom 6 do 20. t. m. odločena noter do 10. januarja 1852 podaljšati, da se bo tistim, ki hočejo ponudbo storiti veči priložnost dala, pogodbine odločbe kakor tudi tarifne stavke pretehtati in to s podpisom poterediti.

Kar se s tem sploh naznani.
C. k. poštno vodstvo.

Ljubljana 18. decembra 1852.

Hoffmann s. r.

Zavoljo Božičnih praznikov bo prihodni list „Ljubljanskiga časnika“ še le sabota 27. d. na svitlo prišel.